

Sønderjylland

Nordflesvig i 1911.

„Mødernesaalet“ af 30. Dec. skriver:

Om nogle faa Timer ringes Aaret 1911 til Graven. Det har en Tid været fuldt af Engtelser for, at den Krigsfare, som truede med at bryde Berdensfreden, kunde straffe sig til vort Hjemland. Men selv om Krigsluene ikke vilde have hærgnet vore Egne, saa har vi nu faa mange af vort Lands Sønner i den preussiske Hær og den tyske Flaade, at en Krig, hvis Udfald ogaa vilde blive indvirket, vilde bringe Sorg i ontrent hvert eneste Hjem i Nordflesvig. Der findes nu vel næppe nogen danskfjendtlig Familie fra Kongeaalen til Svograrne, som ikke har en nærmere eller fjernere Slægtning, der ved en Krig vilde blive nødsaget til at gaa med.

Seldigvis er Krigsfaren truffen over denne Gang; men Aaret har foruden Engtelser for en Berdensfrig bragte megen Sorg og Bekymring over den danskfjendte Befolkning i Nordflesvig, idet denne af sine Modstandere og Magthaverne bliver behandlet som Fremmed i sit eget Hjem, maa lide Krænkelse og Tilfældigheder paa kirkelig, folkelig og økonomisk Omraade. De hjemløse fæstes i Hængsel.

Ved at se tilbage over det forløbne Aar er det dog ikke lutter Bedrøvelighed, Skuffelse og fejlskagne Forhaabninger, man faar se paa; nej, man finder tillige et kraftigt Liv i alle Retninger; Sæden, som vore Fædre og Mødre, hvoraf mange nu hviler under Mulde, har jaet, groet frodigt og foriaet en rig dansk Høst. Ingen Sænde har der i Nordflesvig været afskoldt saa mange Møder, som i det forløbne Aar. Zager man vore danske Dag- og Ugeblade i Haanden, forbaavies man over de talrige Foramlinger af enhver Art, som der indbødes til, saa vidt det danske Tungemaal tales.

De hjemløse i Sønderjylland. G. P. Hansen taler. Paa et stærkt besøgt Møde i Tostlund den 2. Jan. talte G. P. Hansen om Hørsølgelserne mod de hjemløse.

Man har ved Hjalp deraf kunnet differe et Antal hjemløse Hængselsstraffe, men de var bleven i Landet og de agtede fremdeles at blive her, saa Udvissningsordren kunde heller ikke gennemføres ad den Vej.

Under Indtrykket heraf forjagte Myndighederne nye Veje. I en Skrivelse til den hjemløse Morten Thomsen af 20. December f. A. lovede Regeringspræsident Ufert, at Politiforbaltningen i Transporttilfælde vilde give ham og hans paarsvarende hver en 4. Klasse Jernbanebillet til den nærmeste Grænsestation derom de vilde rejse bort.

Den nærmeste Grænsestation er i dette Tilfælde Vandrup. Det drejer sig derfor om et adænt Brud paa de dansk-tyske Konventioner af 11. December 1873 og 25. August 1881, som foreskriver Korrespondance i Tilfælde, hvor trangende sendes over Grænsen.

Samtidig har Landraad Dryander paalagt de ikke-ærnepligtige hjemløse i Sønderland Amt, at de skal rejse over Grænsen og melde sig til den danske Lægebetjent. Et Antal hjemløse har fulgt denne Opfordring, men er ielsøvelig bleven avvist af de paagældende danske Myndigheder, da en saadan Anmeldelse til Lægebetjenten ikke findes efter dansk Ret.

Det drejer sig her i begge disse Tilfælde om utilbørlige og uavardige, alle Regler for internationalt Samfund tilfældigtende Foranstaltninger.

Til Slutning paaviste Taleren, hvorledes Myndighedernes Hørsølgelser mod hjemløse, som gittede sig, i et Antal Tilfælde havde ført til, at hjemløse, uden at søge Bistand, levede i frie agtelskabelige Forbindelser, hvad der havde til Følge, at der allerede var født et Antal Børn uden for Egtelsskab.

Der var Fare for videre Udvikling i denne Retning, idet nægte fødte Børn under saadanne Forhold arvede Moderens Underaarsforhold og dermed opnaaede Forgerret i Nordflesvig. Han opfordrede Befolkningen til at nedlægge Indsigelse mod disse uhorste Tilstande.

Haderslev. En grøn Jul blev det i Aar, saa trist og grøn som ikke i mange Aar, skriver „Mn.“ af 27. Dec. Første Juledag var det næsten som Foraarsvejr.

I Haverne staar Roerne endnu med hulmende Knopper, og de imaa Gaaleurter og andre Blomster, der plejer at være tidlig paa Jærde, er ved at springe ud.

Julen er forløben som sædvanlig. De danske Gudstjenester baade i Sognekirkerne og i Frimenighedskirken havde samlet talrige Tilhørere alle tre Døgn.

—Juleaften paa Sygehuset. For at Julestemningen paa Bøns Sygehus ogsaa kunde gøre sig gældende, stod der paa hvert Bærelse et pyntet Zuletra, desuden fik hver seng et par nyttige Gaver samt Julegodt, og Julealmerne tonede Juleaften ud fra Bærelserne.

I et af Bærelserne, hvor de yngre kunde være oven Sengen samlede, var der særlig pyntet op. Der havde en af Søstrene samt Sogveogteren paa en Forhøjning i et Hjørne lavet flere Græsplaner, hvor Hjørterne pasiede de græsvenlige Dyr, om det saa var Vandingsheerne fandtes de, og enkelte Dyr stod og draf Band.

I Baggrunden stod Stalden. I den i denne Jaars Krigsben, hvor Julebarnet saa, omgivet af de vilde, ligeledes saas flere Kreaturer derinde. Oven over Stalden stod den store Stjerne, der havde vist de vilde

Stedet, medens utallige Engle hvædede ned over Marken.

Denne Fremstilling vides til de mange Besøgende, der i Juledagene kom for at se til nye Slægtninge og Befendte.

Egen. Afbød Veteran. (Dbbpft.) Torsdag den 23. Dec. jordeedes paa den hervedende Kirkegaard tidligere Arbejdsmand Nis Andrejen Godt fra Egen. Han var født i Stolbro og blev 86 Aar gl.

Med ham er efter en af de gamle fra 48 bleven bortfladt. Han stod ved 10. lette Infanteribataillon og har deltaget i forskellige Træninger under Trearskrigen.

Den afsbød var en flittig og dygtig Arbejder. Sin Vigt svigtede han aldrig og hans Trofasthed og Stærklighed over for vort gamle Fædreland var lige saa levende nu, som da han for 60 Aar satte sit Liv i Bøde for det. Ved Valgene mødte han altid.

Han var Fader til fire Børn. De tre er bøde, medens en Søn, hos hvem den gamle boede indtil sin Død, er Arbejdsmand i Egen. Den gamle var i Besiddelse af en sjælden Landsfriskhed lige til det sidste.

Grænsen. Juleaften paa aaben Mark. Da Smaaabaanetoget Juleaften passerede Strækningen fra Grænsen til Nissebøl, saa de medresende i umiddelbar Nærhed en Sigøjnerfamilie (Mand, Kone og et Par Børn), samlede om et Baal paa aaben Mark. De ignes dog at være ret lidlig stumt, skønt det var et sjenende Regnvejr.

Hoptrup. Kristelig Ungdomsforening for Hoptrup og Omegn holdt Møde med Zuletra i Misionshuset. Til Jorbel for Misionshuset var der skænket mange forskellige Gaver, som blev bortføjte fra om Eftermiddagen kl. 2. kl. 7 talte Versen Sørensen fra Sønderlev om et Afstnit af Jobs Bog 22. Kapitel: „Og er i Dag en Frelser født“.

Derpaa talte Pastor Tommesen om Davids 133. Salme. Spvad der ikke var blevet solgt af Gaverne, blev om Eftermiddagen solgt ved Auktion, og til sidst blev de bedste Genstande bortfjoddede.

Der var mødt saa mange, som Skiet kunde rumme.

Nielsen. Fortællingen i Kirken. En Fortælling paa, at der ikke i Aar skulde være dansk Gudstjeneste Nytaarsaften. Skønt denne har været den stærkest besøgte af alle Aarets ordinære Gudstjenester fandtes i Aar ifl. „Nielsen Avis“ i tyske Blade. Nytaarsaften var der saa tusind Gudstjenester i Dansk Kirke, foruden at der var tusind Gudstjenester i de fem Sognekirker, iagten ogaa i Diakonistiftelsen osv. Den danske Gudstjeneste skal nu ogsaa ved denne Lejlighed være Stedharn i sit eget Hus.

En mærkelig Bog. (Efter „Mødernesaalet“.) Paa S. Sageruds Forlag i København er udkommet i Overtielfe af J. Frost en Bog af den engelske Forfatter Jack London. Dens Titel er „Der Adam“, — det vil sige, at Sandlingen er hentet til Urtiden, som den opfattes med Udviklingslæren for Eje.

Der er en Drøm, som vi alle har drømt, — den at falde ned fra et højt Sted. Vi ignes, vi falder gennem Lufthavet, saa det luser om Trene, vi gennemstres af Forjærdelse, — vi vaagner med bankende Hjerte og maa lide bade i Svæd, og falder først til No igen efter at have

opdaget, at vi ligger velforvarede i vor gode Seng.

Det er fra Drømme af den Natur, at den engelske Forfatter tager sit Udgangspunkt. Han spørger, hvorfor disse Drømme og mange andre ubagelige Drømmebilleder har deres Udbring, og hans Svar lyder, at de skyldes Erfaringer, som Slægten har gjort uendelig langt tilbage i Tiden, men som gennem Redarvning har efterladt sig Spor i Sind og Hjerner, og som, hvor hvage de end er, dog endnu kan virke gennem Drømmebilleder. Det lyder fantastisk. Men har man engang uendelig nærmere Underiøgelise af Teorierne givet sig Forfatteren i Bold, riveds man uvillkaarligt med. Bogen er fortrinligt fortalt. Da har man først faaet godt begyndt paa den, lægger man den nedigt fra sig, førend man er naaet til Enden.

Tanken, der ligger bag Bogen, er altsaa denne, at et moderne Nutidsmenneske i Drømme genoplever de Skændelser, der skal have mødt hans fjerne Forfædre. Og det er oftest ubagelige Drømme. Et Sted hedder det: „Aa, disse endeløse Stove med deres angstfulgte Dunkelhed! I hvilke Eviigheder har jeg ikke vandret i dem, et frygtfulomt og forfulgt Væsen, der i et øyeblikk var den mindste Lyd og næsten var rød for sin egen Skamme, bestandig aarvaagen og paa Vagt, og altid rede til strafs af Irette af Sted i raende Nært for at redde Livet. Thi jeg var et Bytte for alt røvgriift Liv, der rørte sig i Stovene, og jeg slugtede i bevende Angst foran de sporende og jagende Uhyrer.“

Drømmevildt gif det langsomt med. „Vi legede hele Livet igennem, selv de indvoksene blandt os legede og det næsten som Børn i vore Døge“. Nu og da gæres der en Opdagelse eller Opfindelse, helt tilfældigt, og føres videre eller glemmes. En Dag opdager een af Kvinderne, at et Græsstrå kan bruges til at bære Vær i. „Og øjeblikkelig begyndte Kvinderne at bære Vær, Knuder og Rodfrugter hjem i deres Græskar, og da denne Tilføjelse var slaaet igennem, holdt den sig og udviklede sig videre. En anden Omvæltning var Væredesfabrikernes Omraade fjoldtes ligeledes en Kvinde. En eller anden har uden Tvivl opdaget, at hendes Græsstrå var for lille, eller hun har maalt sig glømt det hjemme; hun lagde saa to flere Blade oven paa hinanden og fættede dem sammen i Kanten ved Hjalp af imaa Aviste. Paa den Maade blev hun i Stand til at bære en større Mængde Vær hjem, end hun kunde have haft i det allerførste Græsstrå.“

Det er vanffeligt at give en Forestilling om de mærkelige Eftirbringer i denne Bog, de skal læses for ret at kunne forstås. Men de river med. Det er ligelom Forfatteren sukker for Binduerne til den Verden, vi lever i, og vinger os ind i den Verden, han selv fremtryller ved sin Fantasi, rig paa Gru og Ræstler, men ogsaa med Væg og glade Hjelbskæmper.

Overtælleren, J. Frost, er en Landsmand i Sværborg Forland. Han er født i Sværborg og har i længere Tid opholdt sig i England, indtil han for nogle Aar siden vendte tilbage til Nordflesvig og traadte i den danske Præsies Tjeneste. Men ved Tiden af at påsige sit daglige journalistiske Arbejde, har han beskæftiget sig meget med engelsk Litteratur og Overtællervarbejde. Saa vidt vides er den foreliggende Bog hans første offentliggjorte Overtællervarbejde, og han har i det hele flittig smukt fra en vanffelig Opvæde. Jack London er ikke nogen let Forfatter at overtælte. Til Bengæld er han en sjælden Begavelse, der har vundet sig et stort Navn inden for den engelske Verden. Hans nu overfattede Bog vil ogsaa vælle fortjent Opmærksomhed i den danske Læseverden.

De danske Studentersangerees Sangbog. Sangene er tilsat. Amerikafærden 1911. 50 udvalgte Sange med baade dansk og engelsk Tekst. Hæftet bringer, desuden et fortrinligt Billede af Sangforet med Bestyrelsens, samt de enkelte Medlemmers Navne. Pris 20 Cents. Danish Luth. Publ. House.

Til Japanmissionen: Jør Svitteret, se Abl. Nr. 3. \$1890.22

Elf Horn, Iowa, Menigheden. 50.00 Cusing, Wis., Mrs. R. P. Peterien, Søndagsag. 6.97

En uvævent. 3.03 Tolbeg, N. Dak., Mr. og Mrs. Bibeck. 5.00

Brüh, Colo., St. Ansgars Mgh.s Pigeforening. 10.00 Chicago, Ill., Golgatha d. ev.-luth. Mgh.s Ungdomsfjore. 10.00

Norma, N. Dak., Zions d. ev.-luth. Mgh.s Kvindefjore. 10.00 Til en Videlsfoinde i Japan. 2.00

Sutton, Nebr., J. V. Simonen. 5.00 Racine, Wis., Emaus Mgh.s Vj. til en Kirke. 10.00

Waupaca, Wis., Vor Frelers Mgh.s Søndagskoles Fjeldsagsbank. 3.63 Council Bluffs, Ia, fra Værn i Søndagskolen. 5.30

Westbrook, Maine, Den d. l. Søndagskole. 20.00 Cedar Falls, Ia., Nvar Fjodball \$5, Peter Hansen \$2. 7.00

Seranton, Ia., Menigheden. 3.25 Tilammen. \$2041.40

Til Indianermissionen: Jør Svitteret, se Abl. Nr. 3. \$ 685.46

Winds, Nebr., Bethania Mgh.s Kvindefjorening. 5.00 Brüh, Colo., St. Ansgars Mgh.s Pigeforening. 10.00

Norma, N. Dak., Zions Mgh.s Kvindefjorening. 5.00 Sutton, Nebr., J. V. Simonen. 2.00

Waupaca, Wis., Vor Frelers Mgh.s Søndagskoles Fjeldsagsbank. 3.63 Seranton, Iowa, Menigheden. 3.25 Tilammen. \$ 714.34

Nettelie fra Indianer- til Mormonmissionen. 11.00 \$ 703.34

Til Indremissionen: Jør Svitteret, se Abl. Nr. 3. \$1890.46

Brüh, Colo., St. Ansgars Mgh.s Pigeforening. 10.00 Tilammen. \$1900.46

Til Mormonmissionen: Jør Svitteret, se Abl. Nr. 3. \$ 430.45

Norma, N. Dak., Zions d. e. l. Mgh.s Kvindefjorening. 10.00 Sutton, Nebr., J. V. Simonen. 2.00

Tilammen. \$ 442.45 J Abl. Nr. 2 er Svitteret fra Danmark Wis. til til Indianermissionen: Kvindef. \$10, Mrs. J. F. Christensen \$1.00, skal være til Mormonmissionen. 11.00 \$ 453.45

Til Skolekasien: Jør Svitteret, se Abl. Nr. 3. \$ 887.76

Elf Horn, Iowa, Menigheden. 100.00 Blair, Nebr., Jørgen Sørensen. 1.00

Freemont, Nebr., Andreas Nielsen. 2.00 Ruffin, Nebr., Lars Jørgensen, Martin Nielsen, Hans

COPENHAGEN SNUFF GARANTI FOR KVALITET OG RENHED. COPENHAGEN SNUFF er tilberedt af den bedste, gamle, rige, stærke aromatiske Bladtobak, til hvilke kun saadanne Ingredienser er tilsat, som er naturlige Blandingsstoffer til Bladtobak og absolut rene Aroma-Ekserakter. Snuftingsprocessen bibeholder Tobakkens gode Egenskaber, og alle de bitre Stoffer og Syrer, som findes i naturligt Bladtobak borttages. COPENHAGEN SNUFF ER DEN BEDSTE BAADE TIL SKRAA OG SNUFTNING. Facsimile af Garanti i hver. Forlang Copenhagen Snuff. WEYMAN-BRUTON COMPANY 50 Union Square, North, New York.

COPENHAGEN SNUFF er tilberedt af den bedste, gamle, rige, stærke aromatiske Bladtobak, til hvilke kun saadanne Ingredienser er tilsat, som er naturlige Blandingsstoffer til Bladtobak og absolut rene Aroma-Ekserakter. Snuftingsprocessen bibeholder Tobakkens gode Egenskaber, og alle de bitre Stoffer og Syrer, som findes i naturligt Bladtobak borttages. COPENHAGEN SNUFF ER DEN BEDSTE BAADE TIL SKRAA OG SNUFTNING. Facsimile af Garanti i hver. Forlang Copenhagen Snuff. WEYMAN-BRUTON COMPANY 50 Union Square, North, New York.